FOR Freedom AND Justice

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

No. 15 AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100) Tuesday, February 23, 1988 VOL. XC

Doma in po svetu

– PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV –

ZDA in ZSSR za pospešitev pogajanj o novi raketni pogodbi — Shultz optimističen glede odhoda Sovjetov iz Afganistana

MOSKVA, ZSSR — Na uradnem obisku v Moskvi je bil državni sekretar ZDA George P. Shultz. Včeraj se je srečal z Mihailom Gorbačovom v Kremlju, prav tako s sovjetskim zunanjim ministrom Edvardom Ševardnadzejem. Obe strani soglašata, naj bodo pogajanja, ki sedaj potekajo v Ženevi o novi raketni pogodbi med velesilama, pospešena. Ševardnadze bo namreč obiskal Washington 22. in 23. marca, do takrat naj bi pogajalci v Ženevi premostili vse poglavitne težave glede predlagane nove pogodbe. Namen pogajanj je, da bi mogla predsednik Reagan in Gorbačov to drugo pogodbo podpisati ob Reaganovem napovedanem obisku v ZSSR, do katerega bo baje prišlo maja ali junija letos.

Nova raketna pogodba naj bi vsebovala med drugimi točkami zmanjšanje 30 do 50 odstotkov v številu bombnikov, raket in podmornic, ki so strateškega oz. medcelinskega značaja. Pogajalci naj pojasnijo tudi, kako naj bodo jedrski obrambni sistemi, ki bodo prizadeti zaradi nove pogodbe, lahko spremenjeni v orožje, ki bo po ratifikaciji pogodbe, še vedno legalno. Dalje, pogajalci naj pripravijo memorandum, ki bo povedal, kako bosta obe strani mogli izmenjavati informacije o svojih strateških obrambnih sistemih tako, da bo vsaka strana prepričana, da druga stran pogodbe ne kršuje.

Na tiskovni konferenci je Shultz rekel, da nima sedaj najmanjšega dvoma, da bodo Sovjeti res zapustili Afganistan. Dobro poučeni viri blizu Shultza pa vedo novinarjem zaupati, da državni sekretar ni od Gorbačova dobil nobenih novih obljub ali pojasnil glede tega. Ševardnadze je dejal po nedavnem obisku v Afganistanu, da bi Sovjeti radi začeli zapuščati Afganistan že maja letos. Ta datum sicer sovpada z datumom Reaganovega obiska v ZSSR, vendar Sovjeti postavljajo razne pogoje za svoj umik, ki so za ZDA nesprejemljiva.

Med bivanjem v Moskvi se je Shultz srečal z znanim sovjetskim disidentom, fizikom Andrejem Saharovom, in tudi z drugimi oporečniki. Obljubil jim je, da bodo ZDA še vedno prizadevali za to, da bi ZSSR dovolila emigriranje vsem, ki to želijo.

Mornariški sekretar James H. Webb podal ostavko — Ne more zagovarjati obrambne politike Franka C. Carluccija

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je mornariški sekretar Frank H. Webb zapustil Reaganovo administracijo, ob odhodu pa močno kritiziral politiko novega obrambnega sekretarja Franka C. Carluccija. Webb je povedal, da ne more zagovarjati Carluccijeve obrambne politike, ki predvideva med drugim manj izdatkov za razvoj bojne mornarice. Ta politika je za ameriško nacionalno varnost kratkovidna in škodljiva, je rekel Webb, in bi je ne mogel zagovarjati, zato odide. Osnutek zveznega proračuna sedaj pretehtajo v zveznem kongresu, Webbova dolžnost bi pa bila, da bi tisti del proračuna, ki se ukvarja z izdatki za mornarico, pred kongresniki branil. Tega s čisto vestjo ne bi mogel storiti, je pojasnil.

V Pentagonu in Beli hiši pravijo, da Carlucci ni obrnil hrbet politiki Reaganove administracije za znatno okrepitev ameriških vojaških sposobnosti. Finančne in proračunske težave pa zahtevajo upočasnitev tega procesa. S to realnostjo se pa Webb ni mogel sprijazniti, kar je sam na tiskovni konferenci tudi priznal. Webb je bil na svojem mestu komaj deset mesecev. Danes bo predsednik Reagan imenoval Williama L. Balla za Webbovega naslednika. Ball je sedaj asistent v Beli hiši in ima dokaj dobre odnose s kongresniki.

Ugrabljeni polkovnik William R. Higgins govoril na videotraku — Spor med Amalom in Hezbollahom zaradi ugrabitve

BEJRUT, Libanon — Včeraj so ugrabitelji ameriškega polkovnika Williama R. Higginsa posredovali videotrak, na katerem je Higgins prebral izjavo, ki so jo pripravili njegovi ugrabitelji. Po tem videotraku je jasno, da je Higgins v rokah skrajnežev, ki pripadajo neki skupini v tesnih odnosih s proiranskim Hezbollahom. V včerajšnji izjavi je Hezbollah podprl ugrabitelje, obenem pa napadel gibanje Amal, ki se prizadeva za izpustitev Higginsa. Amalovi borci preiskujejo vasi v južnem Libanonu in pravijo, da so že priprli tri pripadnike skupine, ki so sodelovali v ugrabitvi, vodja akcije pa da je pobegnil. Že je prišlo do streljanja med Amalom in Hezbollahom. Amal in Hezbollah sta sprti, ker obe gibanji skušata imeti premoč v omenjenih krajih južnega Libanona. Opazovalci razmer v Libanonu pravijo, ako bi Amal res našlo skrivališče, v katerem imajo skrajneži Higginsa, bi slednji Higginsa skoro gotovo ubili, da bi se Amal ne moglo ponašati z njegovo izpustitvijo. Izgledi za Higginsa tako niso v nobenem primeru rožnati.

— *Kratke vesti* —

Jeruzalem, Izr. — Danes zjutraj so gverilci v južnem Libanonu napadli izraelsko patruljo. V spopadu sta padla dva izraelska vojaka, nekaj jih je pa bilo ranjenih.

Washington, D.C. — Jutri zvečer bo imel predsednik Reagan svojo prvo televizirano tiskovno konferenco od 22. oktobra lani.

Washington, D.C. — ZDA se zanimajo, ali je bil zelo sodoben računalnik, ki ga je neka ameriška firma prodala Jugoslaviji, poslan naprej v Sovjetsko zvezo. Računalnik je baje uporabljiv tudi za vojaške namene. Ako bi bilo do tega res prišlo, bi bilo to kršitev tehnologije Sovjetski zvezi.

Pretoria, J. Afr. — Južnoafriško vojaško poveljstvo je priznalo, da sta bili v Angoli sestreljeni dve bojni letala tipa Mirage francoske izdelave. Južnoafriška letala so namreč bombardirala položaje angolskih in kubanskih sil. V južni Angoli potekajo hudi boji med upornikiškimi na eni in angolskimi in kubanskimi enotami na drugi strani. Južna Afrika odkrito podpira upornike.

Jeruzalem, Izr. — Izraelski pravosodni minister Josef Hariš je zahteval od obrambnega ministra Jitžaka Rabina, naj Rabin izda pisana navodila vojakom, da smejo uporabiti silo le v slučajih, ko ukrepajo proti izgrednikom in ko aretirajo kršilce zakona. Rabin je namreč zaslovel z navodilom vojakom, naj pretepajo demonstrante kar tako, ker je to baje milejše kot streljanje. Navodilo je zelo škodovalo ugledu Izraela v tujini, predvsem ZDA, sprožilo je globok spor tudi v izraelski družbi sami.

Vatikan — V encikliki, izdani pretekli petek, je papež Janez Pavel II. zelo kritičen tako do komunističnega kot kapitalističnega sveta. Tako ZDA kot ZSSR vodijo politiko »imperializma« do nerazvitih držav.

Iz Clevelanda in okolice

Srnjakovo kosilo—

To nedeljo prireja fara Marija Vnebovzeta letno srnjakovo kosilo in sicer v SDD na Recher Ave. Serviranje bo od 2. do 5. zvečer, za razvedrilo bodo igrali številni znani polka in harmonikarski ansambli. Vstopnice za kosilo ($10) lahko dobite v župnišču ali pri Slovenskem domu za ostarele. Prebitek kosila bo kot vedno darovan temu zavetišču.

Novi grobovi

Anica Govže

V nedeljo, 21. februarja, je na svojem domu v South Euclidu, Ohio, umrla Anica Govže roj. Ozimek, vdova po pok. Štefaju, mati Anice, stara mama Riharda, sestra pok. Julijana in Marice Ozimek, članica ADZ št. 14 in Zah. slovanske zveze št. 29. Pogreb bo iz Želetovega zavoda na 6502 St. Clair Ave. v četrtek, 25. februarja, v cerkev sv. Vida dop. ob 10. in od tam na pokopališče Vernih duš. Ure kropljenja bodo nocoj od 7. do 9. ter jutri, v sredo, pop. od 2. do 5. in zv. od 7. do 9.

Jane Gospodarich

V nedeljo, 21. februarja, je v St. Vincent Charity bolnišnici po kratki bolezni umrla 70 let stara Jane Gospodarich, rojena Magdalenc v Clevelandu, žena Jamesa, mati Joanne Cramer, Jean Kanios in June Kristofelc, 7-krat stara mati, 3-krat prastara mati, sestra Frances Zadnik, Albine Konecney, Sophie Knautz, Ann Sternot ter že pok. Mary Rozanc in Franka, zaposlena pri General Electric 5 let, članica ADZ št. 51. Pogreb bo iz Želetovega zavoda na E. 152 St. v četrtek, 25. februarja, v cerkev sv. Marije Magdalene dop. ob 10. in od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo nocoj od 7. do 9. ter jutri, v sredo, pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

Stanley Skrlj

V četrtek, 18. februarja, je na svojem domu v Pepper Pike, O., po dolgi bolezni umrl 71 let stari Stanley Skrlj, rojen v Exportu, Pa., a živel kot otrok v Sloveniji in se vrnil v ZDA l. 1935, mož Olge, roj. Markun, oče Sonje Graham in Sandre Szuch, 2-krat stari oče, brat Jennie Zakrajšek, v Sloveniji pa Štefanke, Antona, Franca (pok.), Ide in Mire, veteran druge svetovne vojne, l. 1951 ustanovil Skrl Tool & Die v Eastlaku, pozneje pa tudi Skrl Die Casting Inc., Skrl Design Inc., in Skrl Realty, član SNPJ št. 53 in več drugih organizacij. Pogreb je bil včeraj, 22. februarja, iz Želetovega zavoda.

Seja—

Klub upokojencev Slovenske pristave ima sejo ta četrtek, 25. feb., ob 2. uri pop. v Baragovem domu. Članstvo vabljeno.

DNIJ zajtrk pri Sv. Vidu—

Bliža se čas letnega zajtrka z omletami in klobasicami, ki ga prireja DNIJ pri Sv. Vidu. Zajtrk bo v nedeljo, 6. marca, v avditoriju pri Sv. Vidu in bo serviran od 8. zj. do 1. pop. Prispevek za odrase je $3.50, za otroke pa $1.75. Vstopnice imajo člani DNIJ, dobili jih boste tudi pri vhodu. Pridite!

Miha Pogačnik zopet tu—

Violinist Miha Pogačnik bo v našem mestu zopet koncertiral in sicer že prihodnji ponedeljek zvečer. Podrobnosti v članku na str. 2.

Dobro kosilo—

Preteklo nedeljo je Slovenska šola pri Sv. Vidu priredila letno kosilo v prid šole. Obisk je bil zopet zelo velik, kosila pa kot vedno okusna in obilna.

Ob rojstnem dnevu—

Iz Slovenije smo prejeli prošnjo, da bi ge. Jožefi Štepec z N. Vine Ave. v Euclidu posredovali sledečo voščilo ob njenem 90. rojstnem dnevu, ki ga praznuje ravno danes: »Teta! Ob Vašem prazniku se Vas spominjamo v Vašem roj. kraju v prelepem Šentvidu in Vam pošiljamo iskrene čestitke! Mari, Tone, Lojze, Andrej, Francelj, Milena in Tilka, vsi z družinami.« Pismo je bilo poslano iz Šentvida pri Stični. Tem čestitkam se seveda pridružujemo tudi vsi pri A.D.! Ga. Štepec je naša dolgoletna naročnica.

Primorski večer—

Primorski klub vabi na svoj letni »Primorski večer«, ki bo v soboto, 5. marca, v SND na St. Clair Ave. Prišli bodo Primorci iz Toronta, Pennsylvanije in Girarda. Igral bo Tony Klepec orkester. Vstopnice so po $14 in jih imata Maria Dekleva (261-6746) in Frank Cendol (256-8904 ali 256-8872).

Slovenski misijon—

Č.g. Janez Kopač, župnik slovenske fare pri Brezmadežni v Torontu, Kanada, bo vodil slovenski misijon pri Mariji Vnebovzeti 18., 19. in 20. marca. G. Kopač je zelo aktiven med drugim tudi pri Domu Lipa v Torontu.

VREME

Oblačno in hladno danes z verjetnostjo naletavanja snega. Najvišja temperatura okoli 30° F. Deloma sončno jutri z najvišjo temperaturo okoli 25° F. V četrtek spremenljivo oblačno z najvišjo temperaturo okoli 23° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. – 431-0628 – Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 012400)

James V. Debevec – Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel – Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich, Frank J. Lausche
American Home Slovenian of the Year 1987: Paul Košir

NAROČNINA:

Združene države:
$36 na leto; $21 za 6 mesecev; $18 za 3 mesece
Kanada:
$45 na leto; $30 za 6 mesecev; $20 za 3 mesece
Dežele izven ZDA in Kanade:
$48 na leto; za petkovo izdajo $28
Petkova AD (letna): ZDA: $21; Kanada: $25;
Dežele izven ZDA in Kanade: $28

SUBSCRIPTION RATES

United States:
$36.00 – year; $21.00 – 6 mos.; $18.00 – 3 mos.
Canada:
$45.00 – year; $30.00 – 6 mos.; $20.00 – 3 mos.
Foreign:
$48.00 per year; $28 per year Fridays only
Fridays: U.S.: - $21.00 - year; Canada: $25.00 – year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio
POSTMASTER: Send address change to American Home
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103
Published Tuesday & Friday except 1st 2 weeks in July & the week after Christmas

No. 15 Tuesday, February 23, 1988

Nekaj misli za neko ne še povzem odtujeno stvarnost

Latinska Amerika: Slovenija

II. del

Evropska kultura je plod starogrškega genija, obogatenega z vzhodno judovsko kulturo. V razvoj te kulture smo se vključili Slovenci, ne da bi razvili s primerno intenzivnostjo svojo narodno kulturo. Prevzeli smo občo kulturo.

Večina ekumenskih poskusov prihaja iz visoko razvitih in kulturno dovolj definiranih narodov, ki so že uresničili svojo nacionalno etapo in so zdaj v stanju, da si za cilj zastavijo ekumensko gibanje. Če za nekatere narode ni več aktualno narodnostno vprašanje, je to pač zato, ker so se kot narodi že uresničili. Majhni in mladi narodi, skratka obrobni, periferni, pa so v etapi utrjevanja svojih narodnih modelov: pri njih uresničitev narodnosti in lastne narodne kulture prerašča v zahtevo po lastni narodni državi.

Če periferna kultura noče biti obrobje, se more uveljaviti kot **drugost**. Ta drugost temelji na istih postavkah univerzalnega mišljenja, le po problemih in vzrokih, ki so jo postavili na obrobje, se razlikuje od **celote**, ki jo v tem primeru predstavlja evropska kultura.

Zahodna kultura ustvarja za svoje izražanje ustrezno terminologijo in, kar je mnogo več, lingvistično strukturo. Zahodna kultura pa je jezikovne strukture z lingvistiko in strukturalizmom preprosto poistovetila z mišljenjem samim. Zato se nam tu zastavlja vprašanje, ali izrazje zahodnega mišljenja sploh služi poskusu iskanja drugosti obrobne kulture. Pri tem se moramo zavedati, da smo dediči zahodne kulture in nam prav zato ni v njej nedostopna nobena stvar.

Ideje niso stvarnost, kakor tudi jezik ali jezikovne strukture niso vsa stvarnost. Različna pojmovanja zgodovine zahtevajo ustrezno miselno izrazje z novimi kategorijami in z novim načinom mišljenja. Kolikor je slovenstvo obrobnost ali utipija, se s časom pojavlja novost njegovega izražanja.

Upoštevanje in ovrednotenje drugosti omogoči razvoj novosti. Ta marsikdaj izbruhne, se pojavi kot meteor in obarva s svojo svetlobo svet, v katerega sega. Novo kulturno izrazje pa ne nastane s tako spontanostjo in zagonom, temveč more dozorevati.

»Z doslednim upoštevanjem in popolnim ovrednotenjem te drugosti, ki je drugost za mišljenje sámo (bi se) res dokončno odpovedali volji po moči, ki je pravzaprav volja po (obvladani) celoti. Tako bi se tudi miselno dosledno odpovedali totalitarizmu, ko bi izdelali takšno metafiziko, da bi mogli dati priznanju drugosti kot take enake osnove kot priznavanju in vzpostavljanju enosti.« (Tone Stres, Med istostjo in drugostjo, 2000, 19-20, 1981, 103.)

Naša naloga naj bi torej bila razmišljati o bistveni kategoriji: središče-periferija. Kaj je in kaj obsega središčna kultura? Kako nastane obrobnost? Ali je ta pogojena in ovekovečena po središču? Kateri so temeljni vzroki, ki postavijo določeno ljudstvo, skupnost ali ozemlje na obrobje? Kako so te kategorije zgodovinsko delovale kot ekonomsko, politično in zgodovinsko opravičevanje premoči središča? Vsi odgovori na navedena vprašanja merijo na kritičen pretres evropske kulture. S tem delom pa, čeprav ne bi povsem dosegli prvotno začrtanih ciljev, to je odkriti samoniklo bit slovenstva, bi gotovo pomagali odkrivati silnice, ki so vzrok njegovega obrobnega bivanja in značilnost njegove eksistence.

Biti različen je zakon, ki ga nacionalnim enotam vsiljuje in nudi okolje. Biti drugačen ni na škodo občečloveštva; nasprotno, dialektika zgodovine dokazuje, da je prav zaradi drugosti možen razvoj kulture. Gre za naravno oplajanje središčne kulture s pomočjo obrobne.

Razmišljamo iz določene perspektive. Razmišljamo iz periferije, kamor je bil postavljen obrobni človek, človek obrobja. V kolikor predpostavljamo središče, razmišljamo iz našega zapostavljenega položaja. Z odpiranjem središča lahko postanemo člani neke nastajajoče pluralistične zgradbe. Slovenstvo moramo vrednotiti kot enkraten pojav, individualen lik vesoljne narave.

Andrej Rot, Buenos Aires
(Iz revije 2000, Ljubljana, 1987)

Violinist Miha Pogačnik zopet v Clevelandu

Miha Pogačnik ob koncertnem nastopu

Cleveland, O. — Znani slovenski violinist Miha Pogačnik, ki sicer sedaj živi v ZDA, in ki je že očaral mnoge rojake in rojakinje tu v Clevelandu s svojo vrhunsko umetnostjo, bo zopet gostoval v našem mestu in sicer v ponedeljek, 29. februarja, ob 8. uri zvečer v Pavillion Hall pri Cleveland Institute of Music, 11021 East Blvd. Institute of Music je blizu univerze Case Western, koncertne dvorane Severance in Cleveland Museum of Art.

Skupaj s Pogačnikom bo zopet nastopila tudi pianistka Deidre Irons, ki ga je spremljala tudi na njegovem prvem koncertu pri nas. Vstopnine za koncert ni. V Cleveland je bil Pogačnik povabljen od Clevelandske državne univerze, Institute of Music pa nudi dvorano.

O Pogačniku in njegovem delu smo obširno poročali že ob njegovem prvem nastopu. Še vedno je ves predan ustanovi Idriart, ki jo je ustanovil l. 1980 in ki ima sedaj podružnice v kakih 30 državah, tudi v Jugoslaviji, Sovjetski zvezi, Madžarski, Kitajski, in več zahodnih držav. Cilj te ustanove je navezovati stike med različnimi kulturami preko umetnostnih aktivnosti, kot so glasbeni festivali v raznih državah. Takih festivalov je Idriart organiziral več, letos pa bodo v Tbilisiju, Georgiji (ZSSR) od 31. maja do 5. junija, v Beijingu, Kitajska (10. do 16. julija), Oaxaci, Mehika (28. junija do 5. julija), in na Bledu (2. do 7. avgusta).

Pogačnik, ki sedaj živi v Washingtonu, D.C., se je pred nedavnim vrnil z dvomesečnega koncertnega gostovanja po Evropi, Novi Zelandiji in Avstraliji. Prihodnji mesec bo pa gostoval oz. koncertiral v več ameriških mestih, od Teksasa do Kalifornije, in New Yorka do države Washingtona in Vancouvra, Kanade. Predan svoji Idriart zamisli — mnogim se zdi, kot temu piscu, skrajno idealistična — namenja Pogačnik dobršen del svojega dohodka iz teh koncertnih turnej za kritje Idriartovih stroškov.

Med svojim koncertom 29. februarja bo Pogačnik najbrž zopet govoril navzočim o svojem Idriartu in jih povabil k sodelovanju oz. članstvu.

Rojen v Sloveniji, Pogačnik je prišel v ZDA kot študent s Fulbrightovo štipendijo. Poleg Jugoslavije, se je izpopolnjeval v svoji violinski stroki tudi v Zahodni Nemčiji. Vsako leto ima več kot 100 koncertov, gostuje pri številnih simfoničnih orkestrah po svetu, ob samostojnih nastopih pa ga običajno spremlja — kot bo 29. februarja — pianistka Irons.

Deidre Irons se je rodila l. 1945 v Winnipegu, Kanada, l. 1977 pa se izselila v Novo Zelandijo. Študirala je na univerzi v Manitobi in Royal Conservatory v Torontu, nato v ZDA pri Curtis Institute, kjer je bil med njenimi učitelji sloviti pianist Rudolf Serkin. Ob prvem nastopu Pogačnika, se je Ironsova tudi zelo izkazala s solo točko in ima svoj neodvisen umetniški sloves.

Iz kopije lastnoročnega pisma g. Pogačnika razberem, da bo koncertni program 29. februarja vseboval sledeče točke:

F. Schubert, Duet in A Major, D574

L. von Beethoven, Sonata No. 10 in G Major, Opus 96

— odmor —

G. Enesco, Sonata No. 3, Opus 25 ("Rumanian")

B. Bartók, Rhapsody No. 2 (Folk Dances)

Če bo dovolj aplavza, in najbrž ga bo, bosta Pogačnik in Irons verjetno dodala še kakšno točko ali dve.

Koncertni spored bo tokrat za mnoge poslušalce bolj privlačen, kot je bil ob prvem nastopu. Opazili boste v drugem delu poudarek na etnične melodije. Menda bo v svojem nagovoru Pogačnik pojasnil, kakšno vlogo pri Idriartu lahko igrajo etnične skupnosti v ZDA.

Pogačnik in Irons se bosta, kot slišim, mudila v našem mestu le krajši čas, zato ne bo prilike za kakšno drugo javno srečanje z njima. Tudi po koncertu 29. februarja ne bo nobenega sprejema, deloma zato, ker prostori tam niso za kaj takega primerni. Pričakovati pa je, da bodo tisti, ki se za to zanimajo, imeli priliko za krajše osebno srečanje z Pogačnikom in Ironsovo.

Ponedeljek zvečer ni ravno najbolj primeren čas za koncert, vendar tokrat bi moral vsakdo, ki se zanima za izvrstno umetnost in še za uspešnost naših rojakov v svetu, priti v Pavillion Hall, Cleveland Institute of Music 29. februarja ob 8. zvečer.

Rudolph M. Susel

Ameriška Domovina je Vaš list!

V ljubeč in nepozaben spomin

OB 10. OBLETNICI SMRTI

Alfreda Fischingerja

Rojen 6. septembra 1906
Umrl 24. februarja 1978

Še vedno žalujemo za Teboj in Te ne moremo pozabiti.

Tvoja žena — Metoda
sin — Peter z ženo Marijo
sin — Andrej z družino
sin — Tomaž z družino
hčerka — Mojca z družino
ter brat in sestra v Sloveniji.

Chicago, Ill., 23. feb. 1988.

Nadškof Šuštar za »Naš tednik«

Povezuje nas kultura, vera in zgodovina

(Ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar šteje med najuglednejše cerkvene osebnosti današnjega časa. Že kot tajnik evropske škofovske konference si je pridobil spoštovanje in sloves kompetenčnega človeka. Kot ljubljanski nadškof in kot najvišji cerkveni predstavnik v Sloveniji pa ne uživa ugleda samo doma, ampak po vsej Jugoslaviji in daleč preko meja.

Predvsem profiliral se je dr. Šuštar kot oseba, ki se zelo zavzema za spravo in odkrit odnos do ljudi, pa najsi so istega ali drugačnega ali celo nasprotnega prepričanja. Zelo pri srcu pa mu je tista veja slovenskega naroda, ki živi v zamejstvu ali pa v diaspori po svetu.

Z nadškofom dr. Šuštarjem se je pogovarjal urednik Franc Wakounig. [Naš tednik, 24.12.1987]).

Naš tednik: Spoštovani nadškof, kakšnega pomena je Hemin jubilej za slovensko Cerkev in kaj pričakujete predvsem pastoralno zanjo od papeževega obiska drugo leto na Koroškem prav v okviru tega jubileja?

Šuštar: Mislim, da ima Emin jubilej, tako kakor so ga načrtovali v krški škofiji, tudi za nas Slovence zelo velik pomen. Najprej zgodovinsko, ker je Ema v Sloveniji zelo češčena in je prisotna v ljudski zavesti pravzaprav tudi kot slovenska svetnica, kot svetnica, ki jo posebej častimo. In ta zgodovinski spomin ima tudi za današnji čas velik pomen, ker nas hkrati opozarja, od kod je prišla naša vera — iz Salzburga in Ogleja, kar je prišlo do izraza v Beljaku.

Potem je pomembno, kako da smo to vero skozi stoletja ohranili, in simbolika luči v Beljaku je bila tudi zelo lepo poudarjena: dajali smo luč od roda do roda. In če ne bi mladi rod sprejemal te luči vere in narodne zavesti, bi bila ta luč ugasnila. Ker pa se je posrečilo to luč dajati naprej, se je ohranila. Mislim pa, da je splošen pomen Eminega jubileja predvsem v tem, da se zavedamo svoje soodgovornosti za Cerkev in pa svoje dolžnosti, da pomagamo bližnjemu. Kar pa zadeva praznovanje Eminega leta in jubileja, pa vidim glavni pomen v tem, da hočemo presegati meje, razlike, ki so med različnimi narodi, kulturami in jeziki in da hočemo poudariti, kaj nas povezuje. Povezuje nas kultura, vera in zgodovina.

Veliko je bilo tudi težav razločevanja v preteklosti med nami, vendar hočemo danes to razločevanje in nasprotovanje premagati in zato sem hvaležen škofu Kapellariju, da nas je povabil od vsega začetka, naj se tudi sami pridružimo, bodisi tu v Sloveniji, posebno pa z našo udeležbo na Koroškem. In vidno je to prišlo že do izraza na Koroškem ob začetku Eminega leta v Beljaku in najbrž bo še bolj vidno prišlo do izraza ob papeževem obisku junija 1988 v Krki, kjer bo že v pripravi in potem pa v sodelovanju slovenski narod s svojo pesmijo, liturgijo in besedo, kakor sem mogel zdaj slišati, enakopravno zastopan.

Navzoči bodo tudi Italijani iz videmske škofije, tako da bo to skupno srečanje treh narodov, ki ga uresničujemo med škofijami že nekaj let, prisotno tudi pri tem papeževem obisku.

Naloga, ki pa jo imamo iz tega Eminega jubileja, je, da se prizadevamo za prenovo, poglobitev in poživitev verskega, krščanskega življenja.

Ravno ta skrb za prihodnost nas še posebej povezuje. Velikega programa, kakor ga imajo na Koroškem, pri nas seveda ne bo mogoče izvajati, ker imamo še druge naloge, vendar hočemo kar najbolj živo sodelovati, praznovati Emin jubilej in da bomo iz tega sprejeli veliko pobud za vso Cerkev na Slovenskem in za naše ljudi po svetu.

Kdaj boste mogli v Sloveniji pozdraviti papeža in ali boste takrat povabili tudi sosednje škofije k sodelovanju?

V Sloveniji bomo papeža mogli pozdraviti samo v okviru jugoslovanskega obiska. Kdaj pa bo prišel v Jugoslavijo, je še odprto vprašanje. Vedno znova poudarjajo, da bo prišel. Morda bo vprašanje papeževega obiska v Jugoslaviji spet tema uradnih pogovorov, ko bo šel predsednik Zveznega izvršnega sveta Mikulić januarja 1988 na državni obisk v Rim.

Seveda pa bomo tedaj povabili sosednje škofije, naj se udeležijo papeževega obiska, tako, kakor bomo mi zastopani na Koroškem.

Božič v Sloveniji! Lani ste prvič spregovorili za božič po radiu in tudi predsednik SZDL, Jože Smole, je voščil za božič. Kako bo letos z Vašimi voščili po radiu in kdaj bo božič v Sloveniji priznan praznik, kar bi bilo v soglasju z verskim in kulturnim izročilom Slovencev?

Kako so zunaj Slovenije sprejeli Vaše radijsko voščilo?

Dejstvo, da sem lani po radiu voščil božične praznike, je zbudilo izjemno zanimanje doma, po Jugoslaviji in po svetu, ker je bil to v tem pomenu res dogodek, ki je bil edinstven in prvi po vojni. Predsednik SZDL Jože Smole je voščil že pred menoj v televiziji in je voščil božične praznike, kar se je tudi prvič zgodilo. Prej namreč se božični prazniki pravzaprav sploh niso smeli omenjati. Govorili so o novoletnih, o zimskih praznikih in ne vem še kakšnih, a božič ni imel niti v besedi pravice javnosti.

To se je lansko leto izredno spremenilo; božič je po našem slovenskem izročilu močno zakoreninjen v narodni zavesti in to tudi med vojno in po vojni, tako da je bil ukinjen šele leta 1953. In leta 1986 se je pokazala velika sprememba najprej v tem, da je raziskovanje slovenskega javnega mnenja pokazala, da je božič ostal živ, čeprav so ga uradno ukinili.

Ljudje želijo praznovati božič in so ga, kolikor so ga mogli, praznovali. In ker smo se škofje zavedali te situacije, smo napravili v novembru 1986 posebno vlogo, kjer smo izrazili željo, da bi bil božič tudi dela prost dan. Nismo zahtevali, da bi bil to državni praznik, pač pa, da bi lahko verni ljudje praznovali božič tako, kakor ga želijo, in drugi tako, kakor ga želijo, in naj se to omogoči na tak način, da bi bil dela prost dan.

(dalje na str. 4)

V blag spomin

OB DVAINDVAJSETI OBLETNICI, ODKAR JE V GOSPODU PREMINUL NAŠ LJUBLJENI SIN IN BRAT

ADOLPH LUNDER

Izdihnil je svojo plemenito dušo dne 20. februarja 1966.

Razvil še ni bil Tvoj se cvet
in že je moral oveneti,
prekrasen bil za ta je svet.

Bog sam ga hotel je imeti;
presadil ga je v rajski vrt,
kjer nikdar ne bode strt!

Žalujoči:
Mati – IVANA
Sestri — MARIJA in ANNA
ter ostali sorodniki

Cleveland, O., 23. feb. 1988.

France Krištof

Patent na slovenstvo

CLEVELAND, O. - Članek »Nič usmiljenosti! Nič opravičevanja! Samo Resnico!« v A.D. me je pogrel. Predvsem zaradi naivnosti nekaterih, verjetno dobronamernih Slovencev, ki nam jo L.P. razkriva. Pa tudi zato, ker je sicer odličen članek napisan v politični slovenščini izza leta 1945. Za tak jezik pa je Slovencem v tujini, posebno tistim, ki so se tam rodili, toliko kot za lanski sneg.

Od tega naprej je preteklo že precej vode pod mostom. Časi, razmere, jezik, so se spremenili. Možganska žehta, ki smo je bili vsi Slovenci deležni, doma pod terorjem, v tujini s spretno subliminalno propagando, je tudi pustila svoje sledove. Ko svojim otrokom razlagam razmere v Sloveniji med in po vojni, jim govorim v sodobni, nepolitični slovenščini. Sicer me ne bi razumeli.

Pobuda za oprostitev »zmot« samorodnih Slovencev med vojno, predvsem tistih, ki se dandanes izživljajo v svojem, svobodnem slovenstvu v Argentini, predstavlja višek razvrata. Pri vsem, splošno znanim in priznanem, razkroju javnega življenja v matični domovini — Sloveniji — zveni tudi kot strašna groteska. Motili da se tedaj ne bi preroki slovenskega terorizma, ki je pripeljal do današnjega klavrnega stanja; motili naj bi se tisti, ki so se proti temu terorizmu in njegovem sistemu borili. Za očete take pobude je bilo vse klanje, ves slovenski teror nad Slovenci med vojno nujno nekaj dobrega in nekaj osvobodilnega, odpor proti temu terorizmu in boj za reševanje slovenskih življenj pa nujno nekaj slabega, izdajalskega.

V smislu modrovanja patriotov je sedaj že nastopil čas, da se oprosti zmota Franca Klemena iz Ježice, ki je obstajala v tem, da je ušel iz partizanskih rok potem, ko so mu prebili noge in poščipali zobe s kleščami za mlade prašičke. Zdaj bo Milan Zajec oproščen pomote, ker se je predrznil uiti živ iz kočevskega brezna. Tudi člani Mausarjeve in Kozinove družine — tisti preživeli seveda — bodo oproščeni zato, ker so po **svoji** pomoti ušli masakru.

Zdaj bodo Mussolinijevi dediči oprostili vsem, ki so se živi rešili z Raba in Gonsarsa, Eichmanovi pa tistim, ki so po svoji pomoti ostali živi po Auschwitzu, Mathausenu ali Dachauu [oj ti ljubljanski dahauski proces!]. Zdaj bo Qadafi ali kdo drugi odpustil tistim Američanom, ki so bli v berlinškem atentatu samo ranjeni. Zdaj bo terorist Abu Abbas, ki se je Američanom izmuznil iz rok skozi Jugoslavijo, odpustil vsem tistim, ki so po svoji pomoti ostali živi na ladji Achille Lauro in niso po svoji »zmoti« posnemali ubitega invalida Klinghoferja, ki so ga teroristi z invalidskim vozičkom vred vrgli v morje.

Iz takih vzporednih primerov pomiloščenja za vnaprej zaznamovane žrtve, ki so ušle iz rok krvnikov, pa naj bi jih sedaj isti krvniki pomilostili, ker jih ne morejo več doseči, lahko razvidimo, v kakšnem stanju se nahaja zavest, kaj je prav in kaj ni prav pri tistih, ki taka pomiloščenja predlagajo. Na osnovi zdrave pameti je nemogoče najti kakšno razlago za take popadke. Edina osnova bi bila v tisti obsedenosti v prepričanju večvednosti, ki jo razlaga V. Blažič v članku »Dobljena vojna, izgubljeni mir« in trdi, da je bila ta obsedenost že premagana. Očividno pa obsedenost besni še naprej in bo besnela vse dotlej, dokler razvoj dogodkov ne bo z njo enkrat za vselej opravil. Slovenskemu narodu v domovini se obetajo še težki časi.

Pobuda sama, naj bi oblastniki v domovini dovolili članstvo slovenskega naroda vsaj potomcem tistih, ki so se včasih »motili«, tudi potrjuje, da je uradno slovenstvo, odnosno uradni slovenski narod še vedno ekskluziven klub, kamor je pristop mogoč samo s pristankom partije. Obstoji neke vrste urad, ki podeljuje patent, licenco, »franchise«, da se lahko ljudje imenujejo Slovenci.

Ta patentni urad je nastal obenem z rojstvom Osvobodilne fronte po 22. juniju 1941, potem, ko je Hitler napadel Sovjetijo. Patent za slovenstvo je dobil samo tisti, ki je trobil v rog OF, vsi drugi smo postali izdajalci, bele svinje, kolaboracionisti, kvizlingi, če ne kaj hujšega. Ali se je položaj v 47. letih kaj spremenil? Zato ima najnovejša pobuda za »pomiloščenje« tudi eno dobro stran. Sinovje uradnih ex-Slovencev, ki žive v svobodi, bodo sedaj lažje razumeli, kako so se počutili njihovi očetje ob izobčenju iz slovenstva v imenu Marksa.

V enem pogledu se pa z L.P.-jem ne strinjam. Radoveden sem namreč, koliko je med slovenskimi zdomci resničnih političnih emigrantov. Za sebe vem, da nikoli nisem bil in tudi nočem biti politični emigrant. Prav nič mi ni, če v Sloveniji vlada samoupravni ali kakšen drugačen socializem. Če bi bil po končani vojni prepričan, da si ga na nesocialistično svobodni način lahko izbiram ali pa zavračam, bi se tedaj takoj vrnil.

Tudi sedaj glede domovine nimam nobenih političnih fantazij, ostal sem istega mnenja kot takrat. Vem, da si tukaj, v široki svobodi lahko zidam gradove v oblake glede Slovenije, ko bi bil pa doma, bi se ti gradovi verjetno spremenili v tistih ozkih slovenskih razmerah v navadne bajte.

Politik si vedno prizadeva ZA nekaj. Jaz se v političnem pomenu glede Slovenije ne borim za nobeno stvar. Borim se samo PROTI, proti temu, kar onemogoča kakršno koli slo-

(dalje na str. 4)

Povezuje nas kultura, vera in zgodovina

(Nadaljevanje s str. 3)

Tega lansko leto ni bilo. Bilo je namesto tega voščilo in kakor sem omenil, božič je dobil pravico javnosti, vsak je lahko o tem govoril, in to je izredno velik napredek, znamenje kulturnosti, strpnosti, demokratizacije in medsebojnega razumevanja. S tem v zvezi je pa seveda bilo veliko govorjenja, razlaganja. Za ene je božič narodni praznik, za druge je praznik človečnosti, bratstva, miru, družine, otroka — kakor koli že. Zdi se mi, da so te razlage božiča neko znamenje iskanja, ker vsi se zavedajo: če nam božič res nekaj pomeni, si moramo biti na jasnem, kaj naj pomeni.

Še naprej si prizadevamo, da bi bil božič dela prost dan, brez vsakega razlikovanja in etiketiranja. A letos to še ne bo mogoče. Po vseh izjavah, ki jih imamo sedaj, bo ostal letos uradno 25. 12., ki pade na petek, še delovni dan in tudi otroci bodo morali iti v šolo, tako da tega, da bodo imeli vsi možnost božič praznovati tako, kakor si želijo, ne bomo dosegli.

Zdi pa se mi, da je to neko zorenje, kajti da je bilo v zadnjih mesecih, posebno pa v zadnjih tednih, toliko razpravljanja, toliko govorjenja, pa tudi od nekaterih strani nasprotovanja tej ideji, je pač znamenje, kako iščemo rešitev. Sam si mislim, naj sprejmemo to dejstvo, da letos še ne ne bo božič dela prost dan, z dostojanstvom; z grenkobo v srcu sicer, da nismo še tako daleč, vendar v zavesti, da ni praznovanje božiča bistveno odvisno od teh zunanjih okoliščin, ampak od človekovega osebnega odločanja in prepričanja, in to se mora pokazati v dejanjih in v življenju.

Kakšno možnost bom sam imel za izražanje božičnih voščil? Ravno sem dobil sporočilo, da bom 24. 12. zvečer lahko voščil božič v glavnem radijskem programu in v TV-dnevniku.

Tako se pripravljamo na božič z nekoliko mešanimi občutki, z novim upanjem, novim veseljem, da se je toliko premaknilo, in z nekoliko skromnostjo, skoraj bi dejal z obžalovanjem, da se ni več premaknilo. Zavedamo se pa, da ni mogoče ničesar izsiljevati in nočemo nikomur ničesar vsiljevati, predpisovati. Imamo pa upanje, da bo šel razvoj v to smer naprej. Kajti zanimivo je bilo, da je tudi po drugi Jugoslaviji bilo veliko ugodnih odmevov.

Niso bili sicer vsi. Ponekod so celo govorili, da je bilo to protiustavno, kar počenjamo po Sloveniji, drugi so poudarjali, da je pri nas toliko različnih verskih skupnosti in da bi bilo potem treba vsaki dati enako pravico in še raznih drugih stvari. Vendar se mi zdi, da je razvoj svobode, demokratizacije, spoštovanja, razumevanja nekaka spodbuda za ostale dele Jugoslavije.

Jugoslavija je le večverska država in ali naj bi ta božična ureditev veljala le za Slovenijo?

Gre samo za rešitev v Sloveniji, zdi se mi, da je ta rešitev najlažja, ker smo res enotno katoliškega verskega prepričanja. Zavzemajo se za Slovenijo in da bi bil božič dela prost dan. Tu ne gre za izmenjavo: Vi boste malo nam popustili, mi pa Vam, ampak mi zastopamo svoje prepričanje kot kristjani, kot verniki z isto jasnostjo in odločnostjo, kakor brez vprašanja božiča.

Skupni slovenski kulturni prostor in stališče slovenske Cerkve do tega vprašanja s posebnim poudarkom na Slovencih v zamejstvu in v diaspori. Njene možnosti, naloge in pripravljenost?

Najprej bi iz tega izhajal, da je kultura, v tesni povezavi z našim narodnim življenjem, jezikom eno od naših največjih bogastev. Mi se ne moremo, ker smo številčno tako majhni, ne v zgodovini ne danes uveljaviti z vojaščino, s politiko, z gospodarstvom, mi smo v tem oziru, skoraj bi dejal, nemočni. Močni pa smo kulturno, da smo se ohranili toliko stoletij, da smo ohranili svoj samostojni jezik, da smo prišli do univerze, do svojega šolstva, literature in imamo ljudi, ki so se uveljavili v mednarodnem svetu. Smemo reči, brez vsakega pretiravanja, da smo prisotni v evropski in svetovni kulturi.

To je močno povezano pri nas z našim slovenskim jezikom in pa s krščansko vero. Kajti v zgodovini se pokaže, da je zavzemanje za krščanstvo in oznanjevanje krščanstva in vprašanje jezika do najnovejših časov tako tesno povezano, da tega skoraj ni mogoče ločevati. Tako, da je bilo v preteklosti skoraj nekako pravilo, kdor se je zavzemal za kulturo, se je zavzemal hkrati za slovenski jezik in za vero, in kdor se je zavzemal za vero, se je moral zavzemati za slovenski narod in za slovenski jezik.

Danes se je to močno spremenilo. Zato se je Cerkev ves čas zavedala svoje odgovornosti za kulturo. Če govorim o Cerkvi, mislim na vodstvo pa tudi na člane, na laike, na verne, ki so kakorkoli bili nositelji te kulture kot učitelji, pisatelji, znanstveniki, umetniki in so se zavedali, da je kultura bistveni sestavni del tudi verskega življenja in na drugi strani versko življenje bistveni sestavni del naše kulture; da so to na različne načine povezovali.

In zato se zavedamo svoje dolžnosti tudi danes in za prihodnost, da skrbimo hkrati tudi za narodne vrednote, za ohranitev jezika in zdravje slovenskega naroda, bodisi tu v Sloveniji bodisi v zamejstvu ali drugod po svetu. Zavedamo se: prvo poslanstvo v Cerkvi je oznanjevanje evangelija, krščansko življenje in bogoslužje v domačem jeziku, zakoreninjenem v slovenskem narodu.

Zanimanje za slovenski narod v njegovi posebnosti, v njegovi kulturi je bila od nekdaj ena od glavnih nalog naše Cerkve. In kolikor sam nosim to odgovornost, se danes tega močno zavedam in sem pripravljen storiti vse še naprej, kakor sem se prizadeval za Slovence doma, v zamejstvu in zdomstvu.

Radi pa bi, da bi slovenski kulturni prostor obsegal vse Slovence kjerkoli, da bi ta slovenski kulturni prostor ne bil omejen z državnimi mejami, kajti kulture ni mogoče omejevati. Čim bolj nas bo kultura povsod po svetu povezovala in čim bolj bomo odkrivali tiste skupne prvine, ki so res za vse take velike etične vrednote, da nihče ne more mimo njih, tem bolj mislim, da je naše sodelovanje obetajoče za prihodnost.

Gospod nadškof, hvala za pogovor in prav tako blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto.

(Konec

Salezijanci v Sloveniji

Don Bosko in njegova družba sta še za njegovega življenja postala znana tudi v Sloveniji. Luka Jeran v »Zgodnji Danici« je poročal o salezijancih in Don Bosku, pa katehet Janez Smrekar. Ta dva sta postala pobudnika, da je prva skupina salezijancev prišla na Rakovnik v Ljubljani leta 1901. Rakovnik je še danes sedež slovenske salezijanske province oziroma inšpektorije.

Med prvo in drugo svetovno vojno so se salezijanci zelo uveljavili in razširili po slovenski zemlji. V Verženju v Prekmurju so imeli svoj zavod in vanj priklicali lepo število prekmurskih in tudi drugih slovenskih fantov. V Ljubljani so imeli in imajo še eno važno središče in sicer Kodeljevo. Leta 1936 so prišle v Ljubljano tudi Hčere Marije Pomočnice.

Ob začetku zadnje vojne so slovenski salezijanci šteli 230 članov, med vojno pa so jih izgubili približno eno tretjino. Sedaj šteje slovenska salezijanska inšpektorija 163 članov, med njimi 107 duhovnikov. Ker ne morejo imeti svojih vzgojnih zavodov, so se podali v dušno pastirstvo in upravljajo večje število župnij v vseh treh slovenskih škofijah.

V šestdesetih letih so v Želimlju južno od Ljubljane zgradili lep zavod za svoje študente in bogoslovce. V zamejstvu so na Opčinah, kjer vodijo Marijanišče, ter na Koroškem, kjer imajo nekaj župnij in zlasti še skrbijo za dijake v Modestovem domu.

Že zelo zgodaj so prišli salezijanci v Gorico in sicer leta 1895. Nastanili so se na Placuti v hiši, kjer je danes tiskarna Budin in kjer je uprava Katoliškega glasa, če so moje informacije pravilne. Toda gojencev je bilo toliko, da so se kmalu morali preseliti nekoliko više v današnjo ulico Don Bosco, kjer imajo še vedno svoj zavod. Poleg tega upravljajo salezijanci še župnijo sv. Jožefa v Stražicah in pa župnijo Pija X. ob pevmskem mostu.

V Trst so prišli salezijanci leta 1898 in se ustavili v Via dell'Istria. Tudi danes so še tam. Med njihovimi člani je bil tudi don Ugo Mioni, znan mladinski pisatelj.

Kazimir Humar

Katoliški glas, 4.2.1988

Ameriška Domovina je Vaš list!

PATENT NA SLOVENSTVO

(Nadaljevanje s str. 3)

vensko politiko, borim se proti slovenskemu terorizmu. Boril sem se proti terorju, ko sem sedel v fašistični ječi, boril sem se proti slovenskemu terorizmu kot belogardist in domobranec. Borim se proti terorizmu še dandanes z »uma svitlim mečem« toda zelo poredko, samo kadar me spravi iz tira kakšna posebna prilika, kot je zgoraj omenjeni članek.

Domišljam si, da sem svojo slovensko domovinsko nalogo že opravil, ko sem ponujal in dajal svojo kri, zato da bi s koncem vojne izginil teror iz Slovenije. Kaj drugega za resnično svobodo povojne Slovenije nisem mogel narediti. Mnogi drugi so v isti namen žrtvovali mnogo več — svoje življenje. Danes ležijo, kot žrtve slovenskega terorizma, po različnih, kajnovsko zatajenih moriščih in grobiščih, raztresenih širom Slovenije.

Tudi nisem emigrant. Z orožjem v roki sem se umikal iz ožje domovine pred balkanskimi zavezniki OF. Ne pred slovenskimi partizani. Ti so znali samo bežati, razen v redkih primerih, ko so bili v desetkratni ali več premoči in so se pred koncem vojne morali skrivati po mišjih luknjah. Pri vsem njihovim herojskim mesarjenju nad nebogljenimi Slovenci, se vojna v Sloveniji ni končala niti minuto preje. Še pri Borovljah, na Koroškem, ko je bila vojna že končana, niso niti pol ure vzdržali domobranskega napada, ampak so herojsko pobegnili. V istem času so se pa blizu Borovelj herojsko naslajali nad brezbrambnimi civilnimi begunci. Desetino in več so jih kar tam junaško pobili, ostale so, v kolikor jim niso pobegnili, odgnali v ožjo domovino na zakol. Grob na Koroškem pobitih pa sedaj ne spada pod oblast uradnega slovenstva. Tako imajo njihove žrtve tam vsaj spominsko ploščo.

Skratka — nisem politični emigrant, ampak begunec pred slovenskim terorizmom. Slovenec sem, zato, ker je tako mati djala, ko me je, dete, pestovala, kot pravi pesem, ne pa zato, ker sem od kogar koli dobil licenco. Prav isto velja za moje otroke. Zdi se mi nemogoče, da bi mogel kdaj spremeniti svoje mišljenje. Tudi po tolikih letih je grozovitost vtisov pri odkopavanju žrtev partizanov v letu 1943 še vedno tako močna, da prežene vsako pregovarjanje. S terorizmom in njegovimi zagovorniki ni sprave. Načrtovani slovenski terorizem je bil in bo vedno za Slovence prekletstvo.

Pri pisanju že vidim pomilovalno nasmihanje nad mojo okostenelostjo in vizijo strahov, ki da jih nikjer več ni. Stvari da so se popolnoma spremenile, zastarela merila da ne veljajo več, svoboda kritike da je v Sloveniji — Jugoslaviji menda popolna. Takemu zavijanju je težko odgovarjati, ker nas odtenki terorja, ki je temeljni kamen za obstoj sedanje Jugoslavije, ponavadi ne dosežejo. Včasih pa le pride do nas kakšna značilna sličica, ki pove več kakor kakršen koli odgovor. Najnovejša je tista, ki jo je pred kratkim agencija AP raznesla po celem svetu — prevajam jo tukaj po angleškem poročilu, brez sarkastičnih priveskov, ki jih vsebuje:

»V hotelu v Jugoslaviji je na zadnje silvestrovo nek gost zahteval od pevke Vere Nonin, da olepša vstop v novo leto 1988 ne s kakšnim modernim šlagerjem, ampak s popevko, ki je njemu najbolj všeč: "Tovariš Tito, obljubljamo, da ne bomo krenili s tvoje poti!" Toda pevki pesem ni hotela iz grla. Ker se je branila, da bi zapela hvalnico Titu, že pomeni, da ga je hotela sramotiti. Vera Nonin je bila zato kaznovana z za 80 dolarjev globe in 60 dni zapora.« — Tako poročilo.

Nekaj razlike je v sedanjih časih vendarle. Če bi se to zgodilo v Sloveniji med vojno, bi bila Vera Nonin od osvoboditeljev proglašena za izdajalko, po njihovem žargonu bi jo povohala matilda, in zakopali bi jo pod pedenj zemlje nekje na gmajni. Dandanes, ko režim in sistem nista več v nevarnosti, jo je zadelo samo toliko globe in toliko zapora. Kako bo pa vohala matilda po Sloveniji, najsibodi tudi balkanska, ko bosta režim in sistem v nevarnosti, me je pa strah pomisliti. Trenutno pa drži: Ce se kapricam oblastnikov tako zahoče, patentirani Slovenci v domovini nimajo niti pravice do molka.

datirano 15. feb. 1988

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

1053 E. 62. cesta 431-2088

V družinski lasti že 85 let

Kanadska Domovina

Jože Melaher-Zmagoslav: 75-letnik

TORONTO, Ont. - Po njegovem mladostnem koraku bi človek ne prisodil, da Jože nosi že 75 križev na svojih plečih. Pa bo držalo, kajti v matičnih knjigah župnije v Pobrežju pri Mariboru stoji zapisano, da se je Jože Melaher rodil 26. februarja 1913. leta.

Jože Melaher se je rodil za poslanstvo, ki bo v zgodovini štajerskih Slovencev, če že ne v zgodovini Slovencev, zabeleženo z velikimi črkami.

Še kot mlad študent se je aktivno udejstvoval v slovenskih katoliških mladinskih organizacijah in pri Slovenski ljudski stranki. Kot sposoben organizator in govornik je obiskoval razna mladinska društva in organizacije po Štajerski še pred drugo svetovno vojno in mladcem predvsem govoril o nevarnosti »pete kolone«, ki so jo sestavljali nemškutarji in domači komunisti. Bil je eden tistih slovenskih rodoljubov, ki so tej »peti koloni« preprečili, da bi za Hitlerjev rojstni dan tik pred vojno zažgali kresove po štajerskih gričih in planinah.

Še več. Ko so Nemci l. 1941 zasedli Štajersko in Gorenjsko in ju priključili svojemu tretjemu rajhu, je bil Jože eden prvih štajerskih rojakov, ki je mislil na oboroženo vstajo proti okupatorju. V Zborniku Svobodne Slovenije za l. 1965 je podrobno popisal štajerske dogodke in nastanek štajerskih četniških odredov, ki jih je on organiziral. (Četniki na Štajerskem, str. 245).

Jože si je pri organiziranju četniškega odporniškega gibanja na Štajerskem prisvojil staroslovensko ime Zmagoslav. Že ime pomeni »proslavljanje zmage« (tudi v porazu). To ime je Jože s ponosom nosil vseskozi in je danes Zmagoslavec, četudi se je moral umakniti s svojimi četniki iz Štajerske, ki mu je bila rodna slovenska zemlja.

Uspelo mu je, da je svoje štajerske četnike rešil vetrinjske tragedije in celo s pomočjo Angležev preko Avstrije (Koroške prišel v Udine v Italiji, kjer so končno odložili orožje.

Mnogi Clevelandčani, ki Jožeta osebno poznajo, pa si niso v svesti, kaj je Jože Melaher bil, kaj je pretrpel in kakšne usluge ima za svoje štajerske rojake in tako za vse nas Slovence, ki se smatramo kot take.

Teh svojih velikih zaslug Jože-Zmagoslav ne iznaša na dan, ker je po naravi skromen in ponižen mož. Prav pa je, da se ob njegovi 75-letnici tudi to obudi in vsaj delno prikaže.

Pa niso samo junaška dejanja, ki jih je izvršil med vojno. V tujini je bil vselej aktiven povsod, kjer je bila potrebna njegova razgledanost, njegova organizacijska sposobnost in njegova predanost slovenskim idealom in narodni svobodi. Kot dolgoletni tajnik ZDSPB je s pokojnim Karlom Mauserjem tesno sodeloval. Prav tako je bil trdna opora pokojnemu dr. Mihu Kreku, pri njegovem političnem delu za politično emigracijsko vzajemnost, ki se je kot opozicija sedajni komunistični oblasti v domovini hotela uveljaviti in pri tem dosegla tudi nekaj uspehov.

Še v času tuje okupacije je izdajal list »Kri in zemlja«, v Clevelandu pa je poleg uredništva nekaj let »Amerikanskega Slovenca! (glasila KSKJ), priobčil številne članke v A.D., ki so bili vselej na višini in v boljše razumevanje preteklih in tekočih zadev.

Ko Jože-Zmagoslav praznuje svojo 75-letnico, smo mu vsi dolžni svojo zahvalo. V prvi vrsti za organiziranje četniškega odpora na Štajerskem, potem pa za vse delo, ki ga je v prid slovenstva opravil kot begunec in politični emigrant. Nimamo meril, ki bi ocenjevala delo posameznikov v naših zdomskih skupnostih po vsem svetu. Jože Melaher-Zmagoslav pa je eden tistih, ki si je že v domovini prislužil naše spoštovanje, s svojim delom v tujin pa tudi naše priznanje.

Dragi Jože! Ob Tvoji 75-letnici Ti lahko samo želim, da bi Te dobri Bog še dolgo vrsto let ohranil pri čvrstem zdravju in življenju, da boš še naprej z istim elanom kot pri organizanju štajerskih četnikov svoje delo nadaljeval in se boril za iste cilje, ki so nam skupni: Svoboda slovenskega naroda in vzpostavitev slovenske samostojnosti.

Bog naj Ti bo dober plačnik in naj Te ohrani v »cvetju«, kot je dejal moj pokojni brat in Tvoj dober prijatelj Karel. K Tvoji 75-letnici Ti iz srca čestitam in Ti v imenu vseh bralcev Kanadske domovine želim vse najboljše.

Tvoj prijatelj,
Otmar

— DOM LIPA —

Upravni odbor vabi vse člane na redni občni zbor, ki bo 6. MARCA 1988 ob 2. uri popoldan, v *DOMU LIPA*, 52 Neilson Dr., Etobicoke.

J. Kopač, C.M. — Predsednik
M. Zajc — Tajnik

Jubilejni koncert

Fantov na vasi v Torontu bo zopet, kot vsako leto, na cvetno soboto, 27. marca 1988 ob 7.30 zvečer, v dvorani Marije Brezmadežne na 739 Brown's Line. To bo naša deseta pomlad, ko bomo zapeli našim poslušalcem lepe slovenske, narodne in umetne pesmi.

Imeli smo v teh desetih letih, veliko lepih in veselih doživetij, ob prepevanju naših slovenskih pesmi. Včasih pa je bilo za spremembo tudi malo nesporazumov, vendar z veliko ljubeznijo do naših pesmi in veliko dobro voljo, smo premagali vse ovire. Nam pevcem zima, čeravno mrzla, vedno prehitro mine. Za nas tudi ne sme biti nobenih prehladov, nerazpoloženj in tudi ne zimskih počitnic v toplih krajih, da se za nastop dobro pripravimo in ga dobro izvedemo.

Letos bo ta čas našega nastopa malo zgodaj, vendar upamo, da bomo nalogi kos in, da nam bo tudi vreme naklonjeno.

Ko bodo ozelenele poljane in bo zacvetelo prvo pomladno cvetje, se bodo ogrela tudi naša srca in veselo bo zadonela naša pesem v pomladni večer.

Popeljali vas bomo z našo pesmijo tja v našo lepo domovino, pod Triglav, v našo rodno kmečko vas. Tam nagelji, rožmarin in roženkraut lepše cveti in diši. Tam se v zelenem bukovju oglaša kukavica in slišiš nad poljem žvrgoleti škrjančke.

Vabimo vas torej, rezervirajte si ta večer, ter se z nami poveselite!

za »Fante na vasi«
N. K.

Nadškof dr. A. Šuštar gost na kulturnem večeru Bojana Štiha

(Iz Kat. glasa, povzeto po Družini) - Ni ravno naključje, da je bil nadškof Alojzij Šuštar v četrtek, 21. januarja, gost kulturnega večera Bojana Štiha v Kristalni dvorani hotela Slon. Bil je to sicer že 42. kulturni večer — in VI. sezona — nadškofova udeležba pa je bila načrtovana že v začetni Štihovi zamisli teh kulturnih večerov. Na prvi tiskovni konferenci je namreč Štih govoril o demokratičnosti te tribune, na kateri bodo nastopali ljudje različnih pogledov na svet. Že takrat je med raznimi imeni omenjal tudi nadškofa Šuštarja. Sam še tega ni mogel uresničiti, to željo pa mu je izpolnila njegova žena Vesna, ki za rajnim možem nadaljuje te kulturne večere.

V presenetljivo kratkem času so bile razprodane vstopnice. Kristalno dvorano s sosednjo pomožno dvorano je napolnilo 200 gostov; v pomožni dvorani so pogovor spremljali na televizijskem zaslonu.

Kulturnega večera so se udeležile prenekatere vidnejše osebnosti družbenopolitičnega življenja, med njimi predsednik in podpredsednik SZDL Slovenije Jože Smole in Ciril Zlobec. V zastavljena vprašanja Jelke Kušar je nadškof Šuštar vpletel najbolj žgoča etična vprašanja sodobnega sveta in človeka. V drugem delu večera so se v pogovor prožno vključevali tudi drugi.

Pomembno je tudi, kar je o tem večeru zapisalo ljubljansko Delo:

»Ob takšnem dragocenem večeru se človek nehote vpraša, zakaj vsebinska polnost tega (in prejšnjih) kulturnega dogodka ni dostopna širšemu avditoriju, recimo s pomočjo televizijskega prenosa, saj bi tako ta vplivni medij veliko več in bolje prispeval h kulturnim in duhovnim konsolidacijam občinstva, ki mu je namenjen, kot pa z nekaterimi razvlečenimi tiradami prenosov ali posnetkov jalovih razprav.«

VESTI IZ SLOVENIJE

Podeljene letošnje Prešernove nagrade

Ljubljana — V Veliki dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani so 7. februarja na posebni slovesnosti podelili letošnje Prešernove nagrade, poroča ljubljansko Delo z dne 8. februarja. »Po uvodni Zdravljici v izvedbi Simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije in zbor Consortium musicum pod vodstvom dirigenta Uroša Lajovica in recitaciji Štefke Drolc je imel slavnostni govor Boris Podrecca.«

Podrecca je arhitekt na Dunaju, sicer slovenskega rodu, ki se v zadnjih letih prizadeva s predstavitvijo dela Jožeta Plečnika v tujini.

Zopet Delo: »Letošnje Prešernove nagrade so prejeli kipar in grafik **Janez Boljka** za življenjsko delo, pisatelj **Andrej Hieng** za prozni in dramski opus ter mezzosopranistka **Marjana Lipovšek** za vrhunske umetniške dosežke.

Nagrajenci Prešernovega sklada pa so: oblikovalec **Jani Bavčer**, igralec **Peter Boštjančič**, igralka **Silva Čušin**, arhitekt **Peter Gabrijelčič**, slikar **Zdenko Huzjan**, prevajalec **Niko Košir**, režiser **Edi Majaron**, skladatelj **Uroš Rojko**, pesnik **Ivo Svetina** in kipar **Lujo Vodopivec.**«

Ameriški konzul o Sloveniji

Ljubljana — Dne 7. februarja je predsednik predsedstva Slovenije France Popit priredil sprejem za konzularni zbor z jurisdikcijo v Sloveniji. Zbrane vodilne slovenske politike je nagovoril ravno ameriški konzul James W. Swithart, ki je sicer doyen konzularnega zbora. Po Delu je Swithart rekel sledeče:

»Čeprav se zdi, da stari boji in nasprotja med državami popuščajo in dajejo prostor tudi razvoju mednarodnega sporazumevanja in sodelovanja, je svet vseeno še naprej razpet v prepirih med narodi z različnimi jeziki, identitetami in narodnostmi, ki pa živijo skupaj v eni državi. Vaš primer in pa primer Jugoslavije kaže, kaj je možno doseči s strpnostjo in medsebojnim spoštovanjem. (Zdi se, da Swithart bolj malo bere o napadih na Slovence, ki prihajajo iz južnih delov SFRJ in tudi nič ne ve o Kosovu itd. Jugoslavija je res dokazala, kaj se dá doseči v taki državi, vendar v ravno obratnem oziru kot misli Swithart. Op. ur. AD).

Izziv, s katerim se bo Jugoslavija danes in v prihodnje soočala, je zagotavljanje varnega in uspešnega prostora v svetovnem gospodarstvu. Jugoslavija ima velikansko naravno prednost: geografsko lego ob glavni žili med Evropo in Azijo; odlične odnose z narodi po vsem svetu; prečudovito naravo z bogatimi zgodovinskimi in kulturnimi znamenitostmi in, kar je še posebej pomembno, nadarjeno in izobraženo ljudstvo. Naloga v prihodnje bo, da uporabi v najboljši možni obliki te danosti.

Diplomatski predstavniki, ki opravljajo svojo funkcijo v Jugoslaviji, pogosto pravijo, če želiš izvedeti, kakšna je prihodnost dežele, se moraš ozreti v Slovenijo. Mi, ki smo akreditirani v vaši republiki, se s tem strinjamo. Slovenija je že dolgo pomemben vir zamisli, državnikov in predstavlja gospodarski ter družbeni napredek za vso državo. Vasi industrijski in družbeni dosežki niso zgolj naključje. So živ dokaz, da delovni ljudje, ki so odločeni, da bodo ohranili svojo kulturno dediščino, lahko uspešno živijo v večnacionalni državi in prispevajo k blagostanju vseh.«

Govoril je tudi Popit, ki je poudaril, da Slovenija želi na vse mogoče načine poglabljati svoje gospodarske in druge stike z zunanjim svetom, predvsem je v tem oziru poudaril zamisel Alpe-Jadran.

Več opreme iz ZDA bodo uvozili

Ljubljana — V prvem tednu februarja se je v Sloveniji mudil direktor Exim banke iz New Yorka John A. Bohn. V Ljubljani je imel Bohn pogovore s predsednikom slovenske vlade Dušanom Šinigojem in drugimi vplivnimi osebami predvsem na področju uvoza in izvoza ter bančništva. Na razgovorih je bila izražena pripravljenost Bohnove banke, da pomaga pri financiranju uvoza opreme iz ZDA. Ker se je dolar v primerjavi z drugimi

(dalje na str. 6)

Vesti iz Slovenije

(Nadaljevanje s str. 5)

zahodnimi valutami občutno pocenil, so ugotovili, bi veljalo nakup opreme slovenskih podjetij v večji meri usmerjati na to področje.

Štafete mladosti letos ne bo

Beograd — Tanjug poroča, da mladinska organizacija letos se ne bo ukvarjala s tkim. štafeto mladosti, ki je lani postala tako sporna, v glavnem zaradi nasprotovanj mladih v Sloveniji, ki so videli v štafeti trapasto zastarelost. Dan mladosti je v SFRJ ob Titovem rojstnem dnevu in je bila praksa, ko je bil še živ, da so mladi tekači in tekačice nosile štafeto po vsej Jugoslaviji, povsod ob velikem namišljenem pompu, končno pa je mladi počaščenec štafeto izročil Titu. Otroška zamisel, ki spada bolj v kakšno afriško deželo, a so jo nadaljevali tudi prva leta po Titovi smrti.

Za letošnji program bodo izoblikovali sodobnejši, pametnejši spored, skušali bodo povezati mirovno gibanje z revolucionarnimi tradicijami in izročili iz NOB, kar je po svoje prav tako trapasta poro-ka kot je bila štafeta.

Zamenjava stolčkov

Ljubljana — Sedaj je v teku proces evidentiranja novih izbrancev za nekatera vplivna mesta na slovenski politični lestvici. Tako sedaj razne organizacije »evidentirajo« kvalifikacije Andreja Marinca, ki naj postane predsednik predsedstva SR Slovenije. Potrebovali bodo tudi novega predsednika republiške skupščine, ta pa naj bi bil Miran Potrč, podpredsednika bosta postala Jože Knez in Marija Zupančič-Vičar.

Rešena domačija Matije Čopa

Žirovnica — Akcija za rešitev propadajoče, že več kot 200 let stare hiše v Žirovnici, v kateri je bil rojen Matija Čop, je uspela. Že je podpisana pogodba z dosedanjo lastnico. Denar za odkup je prispevalo več kot 62 tisoč otrok iz 233 osnovnih in srednjih šol Slovenije. Precej denarja so prispevali tudi prebivalci okoliških vasi, ti pa so bili dovolj previdni, da so zahtevali od odbora za odkup in obnovo tega kulturnega spomenika, naj bo tako zbran denar res namensko porabljen za ta kulturni spomenik. Menda že imajo izkušnje!

Ostanke rimskih grobov našli na Ptuju

Ptuj — Pred nedavnim je ptujska zemlja spet odprla svoja zgodovinska nedra, piše F.M. v Delu. Pri prekopavanju za novo cesto od železniške postaje proti Natašini poti so arheologi odkrili rimske grobove. Osem se jih je pokazalo, obloženi pa so z rimsko opeko, ki so jo uporabljali pri gradnji vodovoda. Grobovi so precej poškodovani in jih odpirajo zelo previdno in počasi.

Težave zaradi ognja v hrastniški jami

Hrastnik — V kotnem polju hrastniške jame so morali 5. februarja zapreti odkop premoga zaradi ognja. Rudarji so se z njim borili že mesec dni, vendar so bili brez moči. Tehnični vodja rudnika rjavega premoga Hrastnik Jože Vidmar je dejal: »Storili smo vse, kar je bilo v naši moči, da bi ustavili in zadušili ogenj brez tega, da bi zaprli čelo. Vendar smo ga kljub trudu, ki je bil strokovno voden, morali. To pa smo storili na manjšem odseku, da bi ostala proizvodnja tekla normalno.«

V obeh hrastniških jamah, Hrastnik in Ojstro, je sedanja dnevna proizvodnja na šestih čelih okrog 2000 ton.

Tečaj dinarja

V zadnjih mesecih je padec vrednosti dinarja v primerjavi z ameriškim dolarjem upočasnjen, vendar to predvsem zaradi samega naglega padca vrednosti dolarja v primeri z drugimi valutami. Po uradnem deviznem tečaju z dne 5. februarja 1988 je bil dolar vreden 1328 dinarjev, kanadski dolar pa 1046 din.

600.000 delavcev iz SFRJ še vedno v Zahodni Nemčiji

Ljubljana — Delo poroča po Tanjugu, da so oblasti v Zahodni Nemčiji objavili podatke o številu tujcev, ki bivajo v ZRN. Vseh skupaj jih je 4,63 milijona. Največ, kar 32 odstotkov, je Turkov, torej milijon 481 tisoč. Turkom sledijo Jugoslovani, ki jih je 598.000 oziroma 12 odstotkov. Od Jugoslovanov menijo, da jih je brezposelnih približno 30.000.

Nekateri konservativnejši krogi v Zahodni Nemčiji želijo z zakonskimi predpisi zmanjševati število tujcev v deželi.

Ameriško stališče do Jugoslavije

Dne 1. februarja je Delo objavilo poročilo Tanjuga iz Washingtona, D.C., v katerem je citirano mnenje predstavnika State Departmenta o Jugoslaviji in posebej o domnevi jugoslovanski podpori terorizmu. Izvirnika iz State Departmenta nimamo pri roki, poročilo pa zveni dokaj skladno s prejšnjimi uradnimi ameriškimi izjavami glede Jugoslavije.

»Jugoslavija je neodvisna in neuvrščena država, s katero imajo Združene države Amerike dobre in stabilne odnose. Zavzemamo se za jugoslovansko neodvisnost, enotnost in ozemeljsko nedotakljivost in pričakujemo sodelovanje v boju proti mednarodnemu terorizmu. To je na redni tiskovni konferenci izjavil predstavnik State Departmenta Charles Redman. Zanikal je, da bi omemba Jugoslavije v uradnem ameriškem dokumentu pomenila, da jugoslovanska vlada podpira mednarodni terorizem.

V dokumentu Primeri mednarodnega terorizma — 1986, ki je bil objavljen 21. januarja, v poglavju Državna podpora terorizmu med drugim piše, da številni teroristi najdejo zatočišče v vzhodnoevropskih državah, vključno z Jugoslavijo. Ta s svojim zemljepisnim položajem, liberalnim režimom vizumov in številnimi arabskimi študenti predstavlja sorazmerno vabljivo ozemlje za teroriste, ki potujejo skozi to državo in upajo, da bodo tam skrivoma delovali.«

Omeniti velja, da sta npr. dva Severnokorejca, odgovorna za bombni atentat na južnokorejsko potniško letalo, ki je padlo v morje in je izgubilo življenje več kot sto potnikov, potovala skozi Jugoslavijo, čeprav sta bila, kot kaže, kontrolirana od severnokorejskega agenta v Budimpešti.

Inflacija še vedno izredno visoka

Ljubljana — Delo je objavilo poročilo agencije Tanjug iz Beograda, po katerem so navajeni podatki o rasti cen industrijskih izdelkov v SFRJ. V mesecu januarju so se te cene zaradi raznih interventnih posegov zvezne vlade povečale za 2,9 odstotka, vendar v primerjavi z lanskim januarjem so bile višje kar za 150 odstotkov.

Neuspeli atentat na E. Kardelja

Nekaj tednov po neuspelem atentatu na Edvarda Kardelja sem bil v Kardeljevi sobi, opazil sem naslonjač, ki se je tresel. (Kardeljev sin) Borut mi je pojasnil, da je to poseben ortopedski naslanjač, ki ga poganja električni motor — smisel vsega je, da masira tistega, ki sedi na naslanjaču. (Menda je bil naslanjač na hitro uvožen iz Danske.)

Kasneje sem slišal, kaj je bilo: neki Rankovićev človek je hotel ubiti Kardelja, krogla iz lovske puške — vse skupaj se je dogajalo na lovu — je zgrešila vratno vretence za en centimeter.

Jernej Vilfan, OB KRESU KOMUNIZMA, Ljubljana 87/60.

Iz Naše luči

Če bo tako šlo naprej, je morda upati, da bo obelodanjenih kar precej zanimivih stvari iz doslej tajne in skrbno zamolčane zgodovine Slovenije in Jugoslavije. Čeprav še vedno omejen, je ta proces vsekakor pozdraviti.

— Ur. AD

KOLEDAR
društvenih prireditev

FEBRUAR

28. — Župnija Marije Vnebovzete priredi srnjakovo kosilo v korist Slov. doma za ostarele in sicer v SDD na Recher Ave. v Euclidu. Serviranje od 2. do 5. pop.

MAREC

5. — Primorski klub priredi vsakoletni Primorski večer, v SND na St. Clair Ave. Igra Tone Klepec orkester.

6. — Društvo Najsvetejšega Imena pri Sv. Vidu priredi vsakoletni zajtrk s klobasicami in omletami (pancakes and sausages) v farni dvorani sv. Vida, od 8.30 zj. do 1. pop.

19. — Klub slov. upokojencev na Waterloo Rd. priredi ob 25-letnici večerjo s plesom v SDD na Waterloo Rd. Igra Fred Kuhar orkester.

26. — Glasbena Matica priredi svoj spomladanski koncert, združen z večerjo in plesom, v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

APRIL

9. — Tabor DSPB Cleveland priredi svoj pomladanski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

9. — Društvo Kristusa Kralja št. 226 KSKJ praznuje 60 let obstoja s sv. mašo v cerkvi sv. Vida ob 5. pop., ob 7. uri pa z večerjo in plesom v SND na St. Clair Ave.

10. — St. Clairski upokojenci prirede svoje letno kosilo v spodnji dvorani SND na St. Clair Ave. Serviranje od 1. do 3.30 pop., zabava do 5. pop.

16. — Društvo Cleveland št. 9 ADZ priredi večerjo s plesom ob svoji 75-letnici, v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

17. — Misijonska Znamkarska Akcija (MZA) priredi kosilo v farni dvorani sv. Vida. Serviranje od 11.30 dop. do 1.30 pop.

23. — Slovenski dom na Holmes Ave. priredi pomladansko večerjo in ples. Igra Al Markic orkester.

30. — Slovenska cerkev Sv. Cirila v New Yorku priredi Slovenski festival. Nastopajo plesna skupina Kres, pevski zbor Zvon, orkester Veseli Slovenci ter farni zbor pri Sv. Cirilu.

MAJ

15. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, praznuje Materinski dan

21. — Pevski zbor Korotan poda koncert v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Za ples in zabavo igra Alpski sekstet.

29. — Društvo SPB Cleveland priredi Slovenski spominski dan s sv. mašo pri Lurški Materi božji na Chardon Rd. v Euclidu, Ohio.

30. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, obhaja Spominski dan v Triglavskem parku

JUNIJ

5. — Otvoritev Slovenske pristave.

18., 19. — Tabor DSPB Cleveland poda spominsko proslavo za vse pobite slov. domobrance in vse žrtve komunistične revolucije, na Orlovem vrhu Slovenske pristave.

26. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi piknik v svojem Parku

JULIJ

2., 3. in 4. — Pristavski dnevi, na Slov. pristavi.

10. — Misijonska Znamkarska Akcija ima svoj letni piknik na Slovenski pristavi. Sv. maša ob 12. uri.

15., 16., 17. — Poletni festival pri Sv. Vidu.

24. — Misijonski piknik v Triglavskem parku, Milwaukee.

AVGUST

14. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi piknik v svojem Parku.

28. — Belokranjski klub priredi piknik na Slovenski pristavi. Igra Tony Klepec orkester.

28. — Društvo DSPB Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.

28. — Slovenski dom na Holmes Ave. priredi letno »Povratek domov« prireditev.

SEPTEMBER

18. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.

25. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu priredi vsakoletno kosilo v avditoriju pri Sv. Vidu.

25. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi Vinsko trgatev v svojem Parku

OKTOBER

15. — Tabor DSPB Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

23. — Občni zbor Slovenske pristave, na Slov. pristavi.

23. — Slovenian National Art Guild praznuje 15-letnico v SDD na Recher Ave.

29. — Štajerski klub priredi Martinovanje v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Pričetek ob 7h zv. Igrajo Veseli Slovenci.

29. — Slovenski dom na Holmes Ave. priredi večerjo.

NOVEMBER

25. — Slovenski dom na Holmes Ave. priredi Zahvalni dan večerjo. Igra Johnny Vadnal orkester.

DECEMBER

4. — Pevski zbor Glasbena Matica priredi božično večerjo s koncertom in plesom v SND na St. Clair Ave.

4. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi Miklavževanje.

Marija — Most med islamom in krščanstvom

Koran — sveta knjiga

Za vsakega muslimana je koran prvi in edini vir vere. To je verska knjiga in civilnomoralni zakonik hkrati. Po muslimanski tradiciji je koran velika »Knjiga« (Kitab), zapisana v božjem razumu od vekomaj in v času po posredovanju nadangela Gabrijela razodeta preroku Mohamedu. Kot ustno izročilo jo je prerok posredoval učencem, ki so posamezne dele zapisovali. Štirinajst let po njegovi smrti so bila vsa razodetja sistematično urejena.

Koran posveča Mariji (Marjam), Jezusovi materi (Jezus-Issa), posebno mesto. »Maryam« je celo edino žensko ime v koranu posebej imenovano. Pojavlja se 34-krat v trinajstih različnih surah oziroma poglavjih. Ena od teh se imenuje »sura o Maryam« in govori samo o Mariji.

Koran izžareva do Device živo čustvo občudovanja. V Mohamedovem gledanju je Marija skupaj z Jezusom poseben znak božje previdnosti. Vse to v smislu korana, ki pravi: »Po Marijinem sinu in po njegovi materi sem dal znamenje« (23, 50); »Po njej, skupaj z njenim sinom, sem podelil znamenje celemu svetu« (21, 9).

Čudovit znak božje moči in usmiljenja je Marijina izvolitev in očiščenje. Koran odreka Jezusu božjo naravo, toda imenuje ga največjega in najsvetejšega med vsemi preroki pred Mohamedom; Marijo pa povzdiguje kot tisto, ki si je na čudovit način zaslužila, da je njegova mati. »Spominja se nje, ki je ohranila svoje devištvo... Vdihnil sem ji svojega duha« (21). Čistost prežema vse njeno življenje. Obvaruje jo vsakega madeža, malikovanja in nepokorščine: »O Marija, Bog te je izbral in ohranil čisto. Postavil te je nad vse žene sveta« (3, 42).

Mohamed o Mariji

Mohamed pravi, da Marija uteleša popolno podobo muslimanske žene. Zato koran poveličuje njeno ponižnost pred Bogom, njeno skromno in pravično življenje, njeno sramežljivost, ljubezen do miru in zbranosti, molitve in posta. Imenuje jo »qanitin«, tj. vdana Bogu, in »muslimin« oziroma tista, ki se Bogu popolnoma posveti.

Res, resnična predhodnica pravih muslimanov, kakor so bili tudi Abraham in preroki. Zato je vzor prave muslimanske žene: »Tistim, ki so verovali, Je Bog dal za vzor ... Marijo, ''Imranovo'' hčer.« Imran je v koranu ime Marijinemu očetu.

Bog sam naroča Mohamedu: »V knjigi se spominjaj Marije ... Spominjaj se nje, ki je ohranila svoje devištvo nedotaknjeno« (19, 16; 21, 91). In res, prerok večkrat poveličuje dogodke iz njenega življenja. Še več: že pred rojstvom je bila posvečena Bogu. Njena mati je takole molila: »Gospod, tebi obljubljam, kar nosim v naročju: ne bo imela posvetnih skrbi, ampak bo tebi posvečena. Sprejmi ta moj dar, zakaj ti poznaš in uslišiš ... Imenovala sem jo Marija. Njo in njeno potomstvo varuje pred izvržkom Satanom« (3, 35-36). Ista sura omenja Marijino zbrano in pobožno življenje v templju, v varstvu Zaharija, njenega sorodnika.

Vloga angelov

Podobno kakor v Svetem pismu imajo tudi v orientalski mitologiji in še posebej v koranu angeli posebno vlogo božjih poslancev. Tako je tudi pri Marijinem oznanjenju. Koran ga omenja dvakrat.

V tretji suri beremo: »Angeli so Mariji govorili: ''O Marija, Bog ti oznanja dobro novico po besedi, ki prihaja od njega in se imenuje Mesija, Jezus, Marijin sin, vzvišen na tem in na drugem svetu in Bogu najbližji. Iz zibelke bo ljudi učil kakor odrasel in dobrotljiv bo.'' Marija je odgovorila: ''O moj Gospod, kako bom imela sina, saj se mi moški še nikoli ni približal?'' Angel je odgovoril: ''Bog ustvari to, kar hoče!''« (45-47). Prizor oznanjenja se ponovi v suri 19 po angelu, ki pravi: »Jaz sem poslanec tvojega Gospoda, da ti prinesem najčistejšega otroka« (19, 19).

Jezusovo rojstvo

Jezus se ne rodi v temnem, mrzlem hlevu oziroma pastirski votlini, ki je bila tudi staja za ovce. Njegovo rojstvo ima idiličen, vzhodnjaški scenarij: v puščavi pod palmo. »In glas pod palmo jo je poklical: ''Ne žaluj, zakaj Gospod je obudil izvir pri tvojih nogah. Potresi palmo in natresla ti bo sveže in zrele dateljne! Jej in pij in obriši oči''« (19, 24-25).

Zgodba potem predstavi novorojenca Jezusa, ki že v materinem naročju spregovori in biča vse, ki ga nesramno obsojajo: »Resnično, jaz sem služabnik Boga, ki mi je izročil knjigo in me postavil za preroka« (19, 30).

Marijino češčenje med muslimani

Koranov nauk o Mariji je pustil med Alahovimi verniki trajne sledi; vedno je vzbujal spoštovanje in dejanja vdanosti, ki po tradiciji izvirajo še iz Mohamedovih časov.

Apokrifi (»hadit«; zgodbe, ki so na videz Mohamedove, toda zaradi pomanjkljive izvirnosti niso sprejete v koran) večkrat na različne načine govorijo o Mariji. Vedno izžarevajo veliko občudovanje do Jezusove matere. Tudi nauk Mohamedovih učencev je Mariji zelo naklonjen. Včasih celo meji na vraževerstvo.

Posebej je Marija postavljena za zgled v družinskem življenju. Še danes nekatere matere dajo svojim hčeram ime Marija. Pri vseh vzhodnih narodih ima ime zelo velik pomen. Pri muslimanih je podelitev imena najbolj veličastna in spoštovana zaobljuba.

Češčenje Marije je posebej močno med muslimanskimi ženami. Med šiiti v Iranu je še živa navada, da na materinski praznik izpostavijo Marijino podobo, čeprav islam načelno prepoveduje češčenje podob. Mnogi muslimani romajo v krščanska Marijina svetišča. Še pred kratkim so imeli muslimani svoj kot ob Marijinem grobu v Getsemaniju, skupaj z Armenci, Grki in Kopti. Obisk muslimanskih vernikov v krščanskih svetiščih je velik. Tako imamo krščanska svetišča, ki so sveta tudi za muslimane.

Ko vstopijo muslimani v Marijino svetišče, poljubijo podobo »Sitti Maryam«, se je dotaknejo z robčkom in si ga pritisnejo na obraz. Včasih se zadržijo vso noč v svetišču. Največkrat poromajo, da izpolnijo zaobljubo in prižgejo svečo. Včasih celo žrtvujejo jagnje ali kozliča. Svetišču darujejo dragocene predmete. Posebej ženske se Mariji rade priporočajo.

Koran nikdar ne omenja pobožnosti do Marije, čeprav ji izkazuje veliko spoštovanje; prav tako angelom in svetnikom. Toda načelno zavrača kakršnokoli zatekanje k človeškemu bitju kot posredniku oziroma priprošnjiku pri Bogu. Vseeno je stoletno sosedstvo drugih religij vplivalo tudi na muslimane. Ljudska vernost se je medsebojno povezovala in bogatila. Tako se npr. vzhodni kristjani (kopti, maroniti, grkokatoličani...) in muslimani petnajst dni pred praznikom Marijinega vnebovzetja postijo in veliko molijo. Res temeljita priprava na Marijin praznik.

Cerkev in muslimani

Tudi Cerkev s spoštovanjem gleda na muslimane. Na kratko oriše tudi muslimansko vernost. Med drugim omenja, da častijo Jezusovo deviško mater Marijo, ter jo včasih tudi pobožno kličejo (N 3). Marija je močan most med islamom in krščanstvom.

Anton Levstek

(Kat. glas, 4.2.1988)

Josef's Hair Design

5235 Wilson Mills Rd.
Richmond Heights, Ohio
461-8544 or 461-5538

Zdravnik svetuje

Epilepsija

Epilepsija ali po domače božjast je bolezen osrednjega živčevja, ki se kaže kot občasna motnja zavesti, gibanja, obnašanja, zaznavanja. V bistvu gre za vrsto simptomov, ki so posledica prekomernega vzdraženja določenih možganskih struktur, za katere je še značilno, da so časovno omejeni in da se ponavljajo v neodrejenih presledkih.

Za božjastjo trpi približno 0,5% vseh ljudi, ne glede na raso, spol ali geografsko pripadnost. Posamezni občasni krči, ki jih še ne moremo uvrstiti med božjastne, se javljajo celo pri treh do štirih odstotkih prebivalstva. Tovrstni krči so, denimo, znani vročinski krči pri otrocih, lahko jih pa videvamo tudi pri svežih poškodbah možgan.

Razvrstitev epilepsij je mnogo. Iz praktičnih razlogov je primerna tista, ki jih deli na simptomatske in esencialno. Prve nastanejo zaradi znanih povzročiteljev, kot so razna vnetja, otekline, abscesi možgan, okvare ožilja, poškodbe, presnovne motnje ali zaradi vpliva nekaterih strupov in drugih škodljivosti, kakršne so alkohol, inzulin, strihnin, kloroform in podobno.

Pri esencialni pa vzroka ni moč najti. Mednarodna razvrstitev pa temelji na osnovni klinični obliki in na elektroencefalografskih spremembah in napade deli na generalizirane in parcialne ali žariščne. Med generaliziranimi je najpogostejša oblika tista, ki ji pravimo petit mal (majhni napad) in se kaže kot kratkotrajna miselna pavza. Najčešče se javlja pri malih otrocih okoli petega leta in v puberteti neredko samodejno izgine, vsaj pri polovici mladih bolnikov. Ostala polovica pa postopoma preide v eno izmed drugih oblik epilepsije. Otrok je med napadom za nekaj sekund »odsoten«, ne reagira na okolico in ne odgovarja na vprašanja. Nato je takoj znova pri polni zavesti in nadaljuje z opravilom, ki ga je napad prekinil. Nikoli se ne pojavi med spanjem. Čez dan so pa napadi lahko zelo pogosti, do sto in več.

Pri otrocih vidimo še druge oblike božjasti, ki se kažejo z moteno zavestjo in raznolikimi, večinoma kratkotrajnimi krči.

Najbolj dramatični in poznani so vsekakor »veliki napadi« (grand mal). Nenadni izgubi zavesti, s padcem na tla, ki jo včasih spremlja krik, sledijo krči po začetni togosti mišic. Bolnik v obraz pomodri, zenici sta široki, pogosto se ugrizne v jezik in pomokri. Med krči se utegne bolnik, če ga primerno ne zavarujemo, poškodovati. Krči trajajo minuto, dve, nakar bolnik le počasi prihaja k zavesti. Je močno utrujen in ponavadi kmalu zaspi. Ko se zbudi, je ves zbit in toži o glavobolu in bolečinah v sklepih. Ne ve, kaj se je z njim dogajalo.

Tudi žariščnih napadov je več vrst. Nastanejo zaradi prekomernega vzdraženja določenih predelov možganske skorje (žarišč). Znani so tako imenovani Yacksonovi napadi, pri katerih pride do krčev le nekaterih mišičnih skupin, ponavadi na obrazu, nakar postopoma zajamejo druge skupine mišic na primer rok, ramen in naprej nog vse do stopal. Ob povsem ohranjeni zavesti trajajo ti krči po več minut.

Med žariščne božjastne napade sodijo še tako imenovani psihomotorni. Pravimo jim tudi »zamračitveni«. Pričnejo z nenavadnimi in neprijetnimi občutki v želodcu in okrog srca ali z motnjami v čutni zaznavi (vonj, okus). Ob močno zoženi zavesti se bolnik nenavadno obnaša: cmoka z usti, žveče, požira, izvaja razne nekontrolirane avtomatske kretnje, prične tavati itd. Napada, ki traja nekaj minut, se bolnik kasneje ne spominja.

Poznamo še druge oblike žariščnih epileptičnih napadov, pri katerih so na primer v ospredju vidne ali slušne halucinacije. Če si veliki epileptični napadi sledijo drug drugemu, imenujemo to epileptični status, ki zahteva takojšnjo zdravniško pomoč, saj utegne resno ogroziti bolnikovo življenje.

Diagnozo božjasti nam poleg klinične slike omogočajo še dodatne preiskave, kot so elektroencefalografija, rentgensko slikanje, kompjutrska tomografija, možganska angiografija, preiskave možganske tekočine in še nekatere druge.

Zdravljenje epilepsij je z modernimi antiepileptičnimi zdravili v zadnjih letih zelo napredovalo in je uspešno pri 70 do 80% vseh epileptikov. Pri tem je pomembno, da je epileptik pod stalno kontrolo zdravnika specialista, ki mu tudi predpisuje zdravila in da je zdravljenje več ali manj stalno. Seveda skušamo tudi tu prvenstveno odpraviti vzroke obolenja, če jih le utegnemo razpoznati, saj zdravila delujejo pretežno le v smislu zmanjševanja in blažitve napadov.

(dalje na str. 8)

Slovenija

Moja dežela

LJUBLJANA

Ljubljan ima izredno ugodno lego med Alpami in Jadranskim morjem: dopoldne se lahko še smučaš v gorah, popoldne se pa že koplješ v Portorožu.

Poleg tega ima mesto odlično prometno lego, saj so Ljubljanska vrata že od nekdaj naravni prehod iz Srednje Evrope v Sredozemlje in iz Alp v Podonavje. Staro mesto se je zkleknilo v ožino med grajskim hribom in Ljubljanico, en del pa na levi breg reke na višjo rečno teraso. V srednjem veku so na hrib postavili grad.

Danes je Ljubljana sodobno mesto, civilno, cerkveno, kulturno in gospodarsko središče Slovenije, prometno vozlišče in turistični kraj s 330.000 prebivalci. Največ delovne sile zaposlujejo industrija (kovinska, elektro, tekstilna, živilska, grafična, papirna), obrt in trgovina.

Mestno središče je rotovž iz 15. stoletja na Mestnem trgu. Malo vstran stoji Robbov »vodnjak kranjskih rek«: Save, Ljubljanice in Krke, še naprej dvostolpna stolnica s kupolo, nadškofijski dvorec z najlepše ohranjenim dvoriščem z obokanimi hodniki v Ljubljani in semenišče, čigar vhod stražita kamnita velikana. Na ono stran Magistrata se vije Mestni trg z gosposkimi starinskimi hišami, dalje pa Stari trg.

V Ljubljani je staro in novo prijetno stkano v soglasno enoto. Kljub hitremu razvoju zadnja desetletja, posodobljenju in industrializaciji je mesto znalo ohraniti svoje staro jedro z baročnimi, renesančnimi in jugendstilnimi pročelji, bogato okrašenimi vhodi in romantičnimi mostovi, prhlimi strehami in obokanimi hodniki.

Pot nas pelje čez Plečnikovo tromostovje do frančiškanske cerkve, nebotičnika, Ajdovščine in uršulinske cerkve, najžlahtnejše baročne stavbe z mogočnim pročeljem. Blizu te stoji univerza, ki ima deset fakultet in tri umetnostne akademije s skupno 20.000 slušatelji. Malo dalje je Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Mesto ima več kot 40 raziskovalnih inštitutov ter Narodno in univerzitetno knjižnico z milijon štiristo tisoč knjigami. S prispevki vseh Slovencev je bil pred nekaj leti zgrajen kulturni in kongresni center Cankarjev dom z dvoranami s 3600 sedeži.

Omeniti je treba muzeje (Narodni, Etnografski, Prirodoslovni, Mestni), galerije (Narodna, Moderna, Mala, Mestna), gledališča (Opera, Drama, Mestno gledališče) in Slovensko filharmonijo. Tudi ne gre pozabiti živalskega in botaničnega vrta, športne dvorane Tivoli in Gospodarskega razstavišča.

V Ljubljani se tudi dobro jé. Na jedilnem listu so žganci, klobase s kislim zeljem, krapi in polenovke, divjačina in pršut, gibanica in potica, in za na zob: traminec in šipon, muškat in teran ... Sicer so pa že imena gostišč nadvse simpatična: Pri Micki in Urška, Maček in Krpan, Na brinju in Pod velbom...

ZAHODNA DOLENJSKA

Zahodni del Dolenjske sestavljajo planote, porasle z obsežnimi gozdovi. S planot se dvigajo čokati vrhovi, vanje, v planote, je vglobljena vrsta kraških polj: Dobrepolje in Struge, Ribniško in Kočevsko polje. Po njih tečejo ponikalnice, v njih trebuhu pa se širijo podzemske jame. Po prostranih gozdovih se sprehaja visoka divjad: jeleni in medvedi, volkovi in divji prašiči, gamsi in risi.

Življenje na Dolenjskem — to velja za vso Dolenjsko — je skromnejše kot drugje po Sloveniji, ljudje so dobrovoljni, šegavi in gostoljubni. Med jedmi so značilne: kurja obara s cvičkom, pečeni ali ocvrti polhi, dolenjske kepe, matevž s suhim mesom, dolenjski vratnik, šivanka, mavta, dušeno kislo zelje, dolenjska gorčica, jabčnik, bazlamača, levša, fižolovi in več drugih vrst štrukljev.

Velikolaško-Dobrepoljsko območje

Po policah položnih bregov in po zaobljenih vrheh je posejanih polno zaselkov in polj, nizke dole in tokave pokrivajo travniki, povsod naokoli pa se širijo lepi bukovi in jelkovi gozdovi.

V križišču starih poti ležé Velike Lašče z zanimivo dvostolpno cerkvijo in trgom, slovenske Atene, saj so bili blizu tu doma Trubar, Levstik in Stritar, ki so postavili temelje slovenski književnosti.

Ribniško območje

Tu se vrste velike obcestne vasi, precej gosto nasejane po hrbtih in bolj napetih delih doline. Ribnica ob gradu ima etnografski muzej z lesno domačo obrtjo in lončarstvom, čeprav je bilo središče suhorobarstva včasih Sodražica. Na razglednem pomolu stoji Nova Štifta z romarsko osmerokotno kupolasto cerkvijo.

Včasih so Ribničani s »suho robo« krošnjarili po bližnji in daljni okolici. Pozimi je vsa družina izdelovala iz lesa sita, rešeta, žlice, kuhalnice, ribežne, velnice, grablje in razne posode, lončarji pa iz gline lonce, sklede petelinčke in konjičke, ki so piskali. Od pomladi do jeseni so jih potem moški prodajali po svetu. Ljudem so bili všeč zaradi šegavosti in narečja (»mlajku«, »dalju«, »müha«, »krüha).

Loški potok sestavlja šest vasi na visoki planoti, katerih središče je Hrib. V Loškem potoku se je začel prvi upor stalinistični revoluciji.

Kočevsko območje

Kočevsko polje obdaja obsežno višavje, poraslo z nepreglednimi gozdovi. Večji del Kočevskega polja je pust, vrtačast svet, porasel z redkim grmovjem in brezami. Na vzhodu se dviga Kočevska gora, za njo pa se vleče labirint gorskih hrbtov in kotanj, polnih vrtač in breze, Roško višavje. Množica skrivnih globeli in skalnih prezimovališč daje zavetje veliki divjadi, predvsem medvedom.

Kočevje leži sredi kraškega polja. Pred stoletji so sem naselili Nemce. Ko so dobili dovoljenje za krošnjarjenje, jim je kupčevanje in pohajanje prešlo v kri: kruh si je marsikateri od njih služil kot krošnjar, kostanjar ali prodajalec slaščic. Pred vojno se je tu ustvarila nemška peta kolona. Nemci so jih izselili v izpraznjeno Zasavje.

NAŠA LUČ
(jan. in feb. 1988)

EPILEPSIJA

(Nadaljevanje s str. 7)

Poleg zdravil priporočamo bolniku tudi ustrezen zdrav način življenja, ogibati se mora alkohola, nikotina in pretiranih naporov. Njegovo delazmožnost ali sposobnost upravljanja z motornimi vozili in stroji obravnavamo vedno strogo individualno in nadvse skrbno.

Epilepsija tako dandanašnji nima več ničesar mističnega, pač pa jo obravnavamo kot vsako drugo kronično obolenje, ki ob ustrezni terapiji in upoštevanju zdravniških navodil omogoča bolniku človeka vredno življenje.

Dr. Valter Koser
Delavec (nov. 1987)

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA
Stanislav Cikanek, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA
Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 35 64).
P. Andrej Kropej, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.
Štefan Ferenčak SDB, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien. (Tel. 0222/55 25 75).
Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien. (Tel. 0222/55 25 75).
Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg. (Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).
Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau. (Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA
Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).
Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi. (Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA
Prelat Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).
Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).
Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt. (Tel. 21 70 91 88).
Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).
Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).
François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA
Msgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstraße 26, 8011 Heimstetten b. München (Tel. 089 - 90 30 050).
Štefan Antolin, 1000 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus. (Tel. 030 - 785 30 91 do 93).
Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).
Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).
Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).
Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).
Stanko Gajšek, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).
Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).
Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).
Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74 ali 34 6 39).
Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c. (Tel. 0821 - 97 9 13).
Slovenski dušnopastirski urad, 7906 Blaustein bei Ulm, Felsenstr. 12/1. (Tel. 07304 - 41 4 53).
Slovenski župnijski urad (Marijan Bečan, Branko Rozman), Liebigstr. 10, 8000 München 22. (Tel. 089-22 19 41).

NIZOZEMSKA
Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske: 09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA
Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21, v Malmöju: 040 - 23 24 78).

ŠVICA
Urad slovenske misije, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich. (Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).
P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).

MALI OGLASI

For Rent — Bella Drive
Close to Slovenian Home for the Aged. Newly decorated 1 bdrm. suite. Stove, refrigerator and carpeting. Air conditioner. Call **261-0430.**
(x)

For Rent — South Euclid
Double, down. 2 bdrms. Lge kitchen. Carpeted thruout. Appliances. Glassed front porch. Garage. No pets. Available April 1st. $460 plus security. Call **291-2045.**
(13-16)

Companion Needed
For 84 year old male, in our Euclid home. Mon. thru Fri., 7:30 to 4:30. Call **731-5665** evenings.
(13-16)

V Euclidu — 19300 Newton
Blizu Lake Shore Blvd. in E. 200 St. Zidana hiša v odličnem stanju za 2 družini. Klet, garaža. Vaša za $69,000.

— — — — —

Nova, zidana
2-družinska, v Euclidu. 3 spalnice, klet, garaža.
Branko Realty
531-9508 — 481-7122
(14-15)

Za hitro prodajo potrebujemo več hiš. Lastnikom nad 65 let nudimo 10% popusta. Kličite:
Branko Pišorn
BRANKO REALTY
531-9508 — 481-7122
(14-15)

BEAUTY SHOP FOR SALE
Call **481-0775** after 6 p.m.
(x)

For Rent
3 rooms, up. N. Collinwood area off Waterloo. Elderly woman preferred. $125.00. Call **381-7885** or **486-5085.**
(14-17)

For Sale
E. 185 St. area. 3 bdrm brick bungalow. Many extras. Excellent cond. in and out. Call **481-7771** or **481-0509.**
(14-16)

Apartment For Rent
4 rooms, unfurnished. First floor. St. Clair Ave. Call **481-1382.**
(15-16)

Hiše barvamo zunaj in znotraj. Tapeciramo. (We wallpaper). Popravljamo in delamo nove kuhinje in kopalnice ter tudi druga zidarska in mizarska dela.
Lastnik TONY KRISTAVNIK
Pokličite 423-4444
(x)